

Az intézkedéstaktika tantárgy online oktatásának tapasztalatairól¹

The experiences of the online education of use-of-force tactics

Gáspár Miklós

Dr. mesteroktató, rendőr alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
gaspar.miklos@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A cikk az intézkedéstaktika mint rendészeti felsőoktatási tantárgy digitális oktatásának tapasztalatait mutatja be.

Módszertan: Az elmúlt évtized történelme alapján kijelenthető, hogy globális, regionális és hazai szinten is folyamatosan változó kihívások elé kerülnek a rendészetben szolgálatot teljesítők (Borbély et al., 2020). Ezen megváltozott kihívásokra a hazai rendészeti szervezetek kiképzési metodikája, eszközrendszere, különös figyelemmel a lökiképzésre és az intézkedéstaktikára csak korlátozottan, sokszor több éves késéssel reagál.

A koronavírus-világjárvány is egy az ilyen jellegű, korábban nem tapasztalt kihívásokból, erre a közigazgatásnak, a rendészetnek, így a rendészeti felsőoktatásnak is gyors és adekvát választ kellett adnia. A tanulmány rövid betekintést nyújt az intézkedéstaktika mint rendészeti felsőoktatási tantárgy tartalmi elemeibe, oktatásának specialitásaiiba, valamint a digitális oktatás tantárgyspecifikus lehetőségeibe és korlátaiba.

Hallgatói elégedettségi kérdőív adatainak elemzésén keresztül összegzi a digitális oktatás eredményeit, hiányosságait. Javaslatot tesz a tantárgy fejlesztési irányainak meghatározására.

Megállapítások: A rendészeti felsőoktatásban részt vevő nappali tagozatos hallgatók részére kidolgozott online tananyag hasznos ismeretek közvetítésére

¹ A mű a TKP2020-NKA-09 számú projekt a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a Tématerületi Kiválósági Program 2020 pályázati program finanszírozásában valólt meg.

volt alkalmas. Az intézkedéstaktika tantárgy nem oktatható kizárólag online, a gyakorlati foglalkozásokon való részvétel elengedhetetlen.

Érték: A tanulmány témája korábbi vizsgálat tárgyát nem képezte, az abban szereplő megállapítások, következtetések a tantárgyfejlesztésben hasznosítható adatokat, információkat tartalmaznak.

Kulcsszavak: rendészeti kiképzés, intézkedéstaktika, digitális oktatás, járványhelyzet

Abstract

Aim: The article presents the experience of digital education of use-of-force tactics as a law enforcement higher education subject.

Methodology: Based on the history of the past decade, it can be stated that those serving in law enforcement are facing ever-changing challenges at global, regional and domestic level (Borbély et al., 2020). The training methodology and equipments of law enforcement organizations respond to these changed challenges – with special attention to firearms training and use of force tactics – only with limited and often several years of delay.

The coronavirus pandemic is also one of these never-seen-before challenges, and the public administration, law enforcement, and thus law enforcement higher education had to respond quickly and appropriately. The study provides a brief insight into the content of use-of-force tactics as a law enforcement higher education subject, the specialties of its education, and the subject-specific possibilities and limitations of digital education.

It summarises the results and shortcomings of digital education through the analysis of student satisfaction questionnaire data. It proposes to define the directions of the development of the subject.

Findings: The online curriculum developed for full-time students in law enforcement higher education was suitable for transferring useful knowledge. The use-of-force tactics as a subject cannot be taught exclusively online, participation in practical sessions is essential.

Value: The issue was not the subject of a previous study, the findings and conclusions contained therein contain data and information that can be used in the development of the subject.

Keywords: law enforcement training, use-of-force tactics, digital education, pandemic situation

Bevezetés

A Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar (a továbbiakban: NKE RTK) Rendészeti Kiképzési és Nevelési Intézetén (a továbbiakban: Intézet) belül az oktatók körében igény keletkezett arra, hogy a 2020/2021. akadémiái tanév első és második félévére vonatkozóan megismerjék az online oktatás hatékonyságával kapcsolatos hallgatói véleményeket.

2021. május–június hónapban az oktatók által elégedettségi felmérés összeállítására és elkészítésére került sor az Intézet által oktatott nappali tagozatos hallgatók részére. A kérdőív zárt és nyílt kérdéseket egyaránt tartalmazott, és célirányosan az érintett tanulócsoporthok tagjai részére elektronikus úton lett megküldve. A vizsgálat célja az intézkedéstaktika tantárgy online oktatásának felmérése a tantárgyi elemek oktathatóságának, valamint az oktatás hatékonyságának szempontjából, továbbá az adatok értékelését követően a tantárgycsoport fejlesztési lehetőségeinek elemzése volt.

A vizsgálat egyrészt arra keresett választ, hogy az intézkedéstaktika és a hozzá szorosan kapcsolódó lökiképzés – mint alapvetően gyakorlatinak tartott tantárgyak – mely részei oktathatók online keretek között, illetve a tantárgyak mely részeihez szükséges feltétlenül a jelenléti oktatás. Másrészt az online leadott tananyag hasznosulásának hatékonysága is elemzés tárgyát képezte. Kérdésként fogalmazódott meg továbbá az, hogy az érintett tantárgycsoport jelenlegi tananyaga mennyire felel meg a korszerűség követelményének, vannak-e, s ha igen, milyen tantárgyfejlesztési lehetőségek, szükségések-e oktatásmódszertani változtatások.

A tantárgy és a kapcsolódó tantárgyak tartalmának, oktatási tematikájának vázlatos bemutatása

Az intézkedéstaktika tantárgy oktatása egyedülálló a magyar felsőoktatásban, mivel az csak a NKE RTK képzései között érhető el. A tantárgy a rendőri (rendészeti²) intézkedések szakszerű végrehajtásának, valamint egyes rendészeti szervezetek által rendszeresített kényszerítő eszközök és szolgálati lőfegyverek használatának elsajátíttatására koncentrál (Krauzer, 2019). A tantárgy képzési

2 Fontos megemlíteni, hogy a köznyelv – sokszor még szakmai berkeken belül is – hajlamos a más rendészeti szervezetek által végzett tevékenységet, feladatokat egy kalap alá véve „rendőriként” említeni, mivel azok valóban sok elemükben azonosak vagy hasonlitanak. Ennek ellenére, esetünkben is, jelentős különbségek vannak a rendőri, pénzügyőri, büntetés-végrehajtási és a katasztrófavédelmi kiképzés között, melyeket ezért a „rendészeti” jelző használatával jelölünk.

rendszerben elfoglalt kiemelt szerepe, hangsúlyossága mind felsőoktatási, mind pedig szakmai körökben elismert (Hegedűs & Fekete, 2018). Az oktatás jellemzően gyakorlati foglalkozások keretében, kisebb tanulócsoportok részére történik, amely jellegét tekintve, egyes elemeiben nem áll távol a katonai, illetve rendészeti úgynevezett „fegyveres” kiképzéstől.

Felsőoktatási képzésről lévén szó, a tantárgy rendelkezik a Magyar Akkreditációs Bizottság által elfogadott tantárgyi programmal ([URL1](#); [URL2](#)).

A tantárgy oktatása az alapképzés mind a nyolc félévében jelen van, azzal, hogy az első félévben lökiképzés, valamint integrált rendőri ismeretek néven technikailag kétféle oszlik az elsajátítandó ismeretanyag. A lökiképzés tantárgy értelemszerűen a szolgálati lőfegyverek biztonságos használatának elméleti és gyakorlati alapjaival foglalkozik, az integrált rendőri ismeretek pedig a rendészeti intézkedések, a kényszerítő eszközök törvényes és szakszerű használatának megalapozására szolgál. Ezt követően hét féléven keresztül az Intézkedéstaktika 1–7. tantárgyak keretében történik a tisztjelöltek felkészítése a leendő szolgálati feladataikra. Fontos említést tenni arról, hogy az RTK oktatói és kiképzői az említett tantárgyakat kizárólag a rendészeti tisztjelöltek részére oktatják, így az megjelenik a nappali tagozatos rendőri, vám- és pénzügyőri, illetve adónyomozói, valamint a büntetés-végrehajtási szakirányú képzéseken (a katasztrófavédelmi szakirány hallgatói kizárólag lökiképzésben részesülnek a rendészeti alapfelkészítés időszakában).

Tekintettel arra, hogy a fenti szakirányú képzések levelező tagozaton kizárólag már hivatásos állományban lévő hallgatók részére elérhetők, ezért őket felmentést kapnak az említett tantárgyak alól, lévén, hogy korábbi rendészeti tanulmányaik során elsajátítottak alapján a szükséges és elégséges ismeretekkel rendelkeznek³.

A tantárgyak felépítése nagyban hasonlít egymásra, félévenként 4–6 óra elméleti oktatást követően a hallgatók gyakorlati foglalkozásokon sajátítják el a rendészeti intézkedések, különösen a kényszerítő eszközök⁴ alkalmazásának technikai és taktikai ismereteit. A gyakorlatban a törvényesen alkalmazható szóbeli kommunikációtól kezdve, a testi kényszeren és a bilincselésen, valamint a rendőrbot használatán keresztül a vegyi eszköz (köznapi nevén gázspray) és végső soron a szolgálati lőfegyverek alkalmazásával, használatával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudnivalók képezik a tantárgyak tartalmának fő gerincét.

3 A lökiképzés tantárgy rendészeti felsőoktatásban betöltött szerepéről bővebben Erdős és Gáspár értekezett (2019).

4 1994. évi XXXIV. törvény VI. fejezet.

E helyen fontos említést tenni arról, hogy a modern rendészeti kiképzés nem állhat meg a jogszabályok ismeretének számonkérésénél, a kényszerítő eszközök használatának pusztá begyakoroltatásánál. A korszerű intézkedéstaktika és rendészeti lökiképzés olyan elméleti ismeretek birtokába juttathatja a rendészetben dolgozókat, amelyek mindenkor képessé teszik őket a jogszerű intézkedések biztonságos, eredményes és hatékony végrehajtására. A korábbi évtizedek és a jelenleg az NKE RTK-n alkalmazott képzési metodika közötti különbség egy külön tanulmány tárgyát képezné. Fontos különbség, hogy az intézkedéstaktika jelenlegi oktatása az NKE RTK-n egy, a tisztjelölt későbbi munkája során jól hasznosítható elméleti keretbe helyezi az elsajátítandó ismereteket. Ennek részei a modern külföldi és hazai rendészeti és katonai egységeknél alkalmazott és bevált, különösen a fokozott fizikai és pszichés megterhelés élettani hátterével és a rendészeti intézkedésre gyakorolt hatásával kapcsolatos elvek és tapasztalatok megismertetése⁵. Ezen felül nemzetközi kitekintés keretében említést nyernek azok az új technikai fejlesztések, amelyeket akár hazánkban, akár külföldön alkalmazásba vettek a rendészetért felelős szervezetek⁶.

A fentiekből látható, hogy az oktatók részéről a tisztjelöltek látókörének kiszélesítésére törekvés kifizíti a tantárgyi kereteket mind az óraszám, mind pedig a számonkérendő tananyag szempontjából.

A magyar rendészeti szervezetek, így különösen a rendőrség, a büntetés-végrehajtás és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal lökiképzési metodikája jogilag szabályozott keretek⁷ között folyik. Ezen kereteken belül elsajátítandó ismeretek korszerűsége, rugalmassága gyakran kihívást jelent a lökiképzéssel foglalkozó személyi állomány számára.

Az oktatási tematika hagyományos (elméleti) és speciális (gyakorlati) elemei

A lökiképzés tantárgy elméletének elsajátíttatása során a hallgatók megismerik a magyar rendészeti szervezetek rendszeresített lőfegyvereit, azok rendszertanát, szerkezetét, működését, ballisztikai alapismereteket kapnak, lőtérbiztonsági oktatásban részesülnek. Az elméleti felkészítés célja az, hogy a hallgatók

5 A teljesség igénye nélkül: taktikai alapelvek, Cooper-színskála, OODA-loop (döntésmélet), alapvo-nal-rendellenességek.

6 Például TASER elektromos sokkoló.

7 A magyar rendőrségnél a lökiképzés oktatási tananyagának gerincét jelen sorok írásakor a 44/2018 ORFK utasítás adja, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál a NAV vezetője által kiadott 2063/2019/VEZ szabályzat (a lövészetek tervezéséről, szervezéséről és végrehajtásáról, valamint a lövővizsgáról és a tpusvizsgáról).

a gyakorlati képzési részhez már megalapozott biztonsági és a szükséges technikai-szerkezeti ismeretekkel érkezzenek. A lökiképzés külön tantárgy a nappali tagozatos hallgatók rendészeti alapfelkészítése során, később a lökiképzés az Intézkedéstaktika 1–7. tantárgyakban, integrált módon jelenik meg.

Az integrált rendőri ismeretek és az Intézkedéstaktika 1–7. tantárgyak az első hallgatói félévet megelőző öthetes rendészeti alapfelkészítést követően minden szemeszterben jelen vannak a nappali tagozatos képzés során. A fentebb említettek alapján a tantárgyak gerincét a rendészeti kényszerítő eszközök használatának elméleti és gyakorlati alapjai adják. Azonban mindez a nyolc képzési szemeszter alatt egy komplex szemléletet alapul véve nemcsak magukat az eszközöket, hanem a rendészeti szervezetek munkatársai által jogszabályi felhatalmazás alapján, akár fizikai kényszer lehetőségét is magukban hordozó intézkedések biztonságos, jogszerű, szakszerű és arányos gyakorlásának és végrehajtásának elsajátíttatását jelenti egy olyan keretben, amely a leggyakoribb, illetve leginkább kockázatos helyzetekre történő felkészülést veszi alapul.

A jelenlegi tantárgyi programoknak megfelelően az első két félévben a kényszerítő eszközök és a rendőri (rendészeti) intézkedések elméleti alapjainak (alapfogalmak és alapelvek) megismerése történik az úgynevezett alap intézkedési technikák, a rendőri kommunikáció gyakorlati oktatásával. A hallgatók itt ismerkednek meg a stressz hatásával az intézkedések alatt, továbbá a magyar rendészeti szervezetek által használt személyi védőfelszerelésekkel is.

A további témákra vonatkozóan általában elmondható, hogy azok a teljesen együttműködő személlyel szemben történő intézkedéstől kezdve, a rendőri intézkedésnek aktívan ellenszegülő személlyel szembeni intézkedések fokozatain keresztül haladnak az oktatásban.

A második tanév első félévében az épületekben/magánlakásban, illetve egyéb zárt helyiségben és területeken történő intézkedések specialitásainak oktatása történik.

Ezt követik a negyedik félévben a gépjárművekkel kapcsolatos rendőri/rendészeti intézkedések specialitásai.

A további félévek tananyagai a rendőri intézkedések komplex végrehajtásának megoldását, az intézkedéstaktikai elemek egyre bonyolultabb helyzetgyakorlatokban történő alkalmazását célozzák. Az egyénitől a csoportos feladatmegoldás irányába haladnak, megismerik a rendőri intézkedésekkel kapcsolatos vezetői feladatok gyakorlati elemeit.

Az online oktatásra való áttérés kihívásai

A koronavírus-járvány első, második és harmadik hulláma is érintette a tantárgy oktatásának addig alkalmazott rendszerét. 2020. március közepén megkezdődött a járványidőszak, amely a feje tetejére állította a világot. Az intézkedéstaktika tantárgy az első évfolyamnak – a februári sikeres tisztjelölti vizsgát követően – éppen, hogy megkezdődött, a másodév a kötelező ismétlést követően a gépjárművek megállítással kapcsolatos ismeretek feldolgozásába kezdett bele, amikor a digitális oktatásra történő azonnali átállásra vonatkozó kormányzati (URL3), illetve egyetemi vezetői utasítás megérkezett. Mindenkinek, az oktatóknak és a hallgatóknak egyaránt egy hét állt rendelkezésére, hogy felkészüljön a tananyagok online formában való leadására, illetve befogadására.

Az átállás, noha nem volt váratlan, mégis gyorsan megoldandó feladatok elé állította az NKE RTK oktatóit, szokatlan helyzetbe hozva őket és a hallgatókat egyaránt.

A járvány első hulláma során a kar nappali tagozatos hallgatóinak jelentős része – speciális tisztjelölti jogviszonyukból adódóan – kiegészítő, megerősítő rendőri feladatokban vett részt, mintegy három hónapon keresztül. A szolgálati feladat a gyakorlatban Magyarország nyugati határszélén lévő határátkelők személyi állományának megerősítése volt, melyet a Készenléti Rendőrség ideiglenes és részleges alárendeltségében láttak el. Ez a helyzet komoly kihívás elé állította az RTK teljes személyi állományát a hallgatóktól kezdve, az oktatókon keresztül, a funkcionális és adminisztratív tevékenységet ellátókig. A háromnapos szolgálatváltások közötti időszakban kellett megoldani az oktatási és számonkérési feladatokat úgy, hogy mind a tartalmi, mind pedig a technikai hátteret illetően gyakran rögtönzésekre, kényszermegoldásokra volt szükség. Ha pedig ez még nem volt elég, az oktatói kar egy jelentős része – a karra vezényelt hivatásos állományú rendőrök – szintén részt vettek a megerősítő rendőri szolgálatban.

Ezzel el is telt az első olyan félév, amely részben a digitális oktatásra alapozta a szükséges ismeretek átadását.

A koronavírus-járvány második hulláma 2020 őszén elérte az NKE-t is, ezért annak vezetése úgy határozott, hogy november 10-étől minden oktatási egység digitális oktatásra tér át⁸. Addig tehát a 2020/2021. tanév első félévé jelenléti oktatás keretei között zajlott, azonban a fokozatosan bevezetett korlátozásokat követően végül a teljes lezárás következett.

8 52/2020. számú rektori utasítás az új koronavírus terjedésével összefüggő egyetemi intézkedésekről szóló 10/2020. számú rektori utasítás módosításáról a 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet alapján.

A tantárgyi programok megvalósíthatóságáról

A fentebb kifejtettek szerint az érintett tantárgyak a szakmai köztudatban is jellemzően inkább gyakorlati és kevésbé elméleti tantárgyként élnek. A tantárgyi programok is e szerint épülnek fel, általában félévenként négy elméleti foglalkozást 24 óra gyakorlati foglalkozás követ, 2–3 órás blokkokra leosztva. Ezek a foglalkozások félévről félévre előre haladva a rendészeti kényszerítő intézkedések jogszerű és szakszerű végrehajtásának megismertetésére és elsajátíttatására szolgálnak. Nyilvánvaló volt, hogy az online oktatás keretein belül ezeket a gyakorlati foglalkozásokat nem lehetett a korábban megszokott, hagyományos formában és keretek között megtartani, különös tekintettel az éleslővészetekre. Az oktatók részéről a kezdetekben rögtönzésre volt szükség ahhoz, hogy a központilag elrendelt digitális oktatás során megfelelő minőségű, és a rendészeti munka gyakorlatában is hasznosítható ismereteket adjanak át a hallgatóknak.

Az alternatív témakörök ismertetése, a számonkérések megváltoztatásának szükségessége

A részben kényszer szülte megoldások azonban lehetőséget adtak arra, hogy olyan tudásanyag is oktatható legyen, amelynek részei a jelenléti oktatásban és a jelenlegi tantárgyi programokban nem szerepelnek, azonban a rendészetben dolgozók részére hasznos, a gyakorlati tananyaggal szorosan összefüggő és jól hasznosítható ismereteket tartalmaznak. Fontos szempont, illetve cél volt ezen online előadások anyagának összeállításánál, hogy azok korszerű, jövőbe mutató megoldásokat is tartalmazzanak. További ilyen tényezők voltak, hogy lehetőség szerint legyen bennük egyfajta történeti megközelítés a rendszerben látás megismerése céljából, továbbá a jogi háttér mélyebb elsajátíttatása, a gyakorlatban történő alkalmazhatóság és nemzetközi kitekintés a már esetlegesen alkalmazott jó gyakorlatok (URL4) bemutatásával. Így az online foglalkozások elsődleges jelszava a „modern rendészeti eszközök és kiképzés” lett.

További kihívást jelentett az órarendben szereplő hallgatói csoportbeosztás is, mivel – gyakorlati tantárgyról lévén szó – minden évfolyam 30–40 fős, szakirány szerint meghatározott hallgatói csoportokra van beosztva. Így eltérően az elméleti tantárgyak órarendi beosztásától, az online előadások nem évfolyamszinten egyszer, hanem minden hallgatói csoportnak külön lettek leadva, amely az oktatók számára megnövekedett adminisztrációs és időbeli megterhelést is jelentett.

Mikor lélegzetvételenyi idő keletkezett az oktatási tematika átgondolására, az oktatók mérlegelése alapján az Intézet vezetése részéről az a döntés született,

hogy a tantárgyi program ismételt áttekintését követően le kell szűrni azokat a témákat, amelyek a rendelkezésre álló idő és erőforrások optimális felhasználása mellett megfelelő hatékonysággal online is oktathatók. Így született például a gépjárművek megállítási szabályaival kapcsolatos oktató videó, amelyet az Intézet munkatársai a társtanszékek szakértői bevonásával készítettek, és a hallgatói visszajelzések alapján megfelelő szintű alapozó ismereteket nyújtott a témakör gyakorlatba történő átültetéséhez.

Itt szükséges említést tenni a virtuálisvalóság-eszközök (VR) intézkedéstaktikában és lökiképzésben történő alkalmazhatóságáról, amely hazánkban jelenleg még nem áll rendelkezésre, azonban ígéretesnek látszó hazai fejlesztésre van kilátás, amely megfelelő tesztek és a jogi, illetve oktatástechnikai környezet igazítását követően segítséget nyújthat mind a rendészeti, mind pedig a honvédelmi kiképzésben (Marlok, 2021).

2021 tavaszán, a koronavírus-járvány harmadik hullámának időszakában, az oltások megkezdésekor lehetőség adódott arra, hogy úgynevezett tömbösített hetek keretében az egyes évfolyamok részére egyhetes, intenzív jelenléti oktatás keretében adjuk át a féléves tudásanyag legszükségesebb részét, s egyebek között lehetőség nyílt a tananyag szerves és elengedhetetlen részét képező éleslövészetek megtartására (pisztoly lögyakorlatok⁹), amelyek a gyakorlás mellett a féléves érdemjegy részét képezték.

Hallgatói elégedettségi kérdőív és eredményeinek értékelése

Miután az online oktatás számos kérdőjelet hagyott mind az oktatókban, mind pedig a hallgatókban, ezért a Microsoft Forms keretprogram segítségével egy 28 kérdésből álló elégedettségi felmérést készítettem, melyet az érintett hallgatói állomány részére elektronikusan megküldtem. Ezen felmérés részben a tantárgy oktatásával, az oktatókkal, a tananyaggal és a hallgatók saját hozzáállásával kapcsolatos kérdéseket tartalmazott, melyek elemzésén keresztül megpróbáltam eme főként gyakorlatinak tekintett tantárgy kényyszerű online oktatása során az oktatás hatékonyságára, a tananyag hasznosulására, valamint a tantárgy fejlesztésének lehetőségeire és korlátaira vonatkozó következtetéseket levonni. A kérdőívre való válaszadás önkéntes és anonim volt, az adatokat csak összesítetten kezeltem, és kizárólag a képzségek fejlesztési céljából használtam fel.

9 Ezen lögyakorlatok sikerességét jól jelzi az is, hogy a magyar rendőrség által újonnan rendszerbe állított CZ P-07/P-09 szolgálati pisztolyokra való átképzést is sikerült megvalósítani a teljes kari hallgatói állománynak a végzős évfolyam kivételével (mivel utolsó félévükben Intézkedéstaktika 7. tantárgyból csupán 15 a rendelkezésre álló óraszám).

A célzottan kiküldött kérdőívre a 316 fő érintettből 123 fő adott választ. A kitöltők között a nemek aránya 45 fő (37%) nő és 78 fő (63%) férfi.

A válaszadók évfolyam szerinti megoszlása alapján a kitöltők aránya az I. évfolyamból 38 fő (31%), a II. évfolyamból 51 fő (41%), a III. évfolyamból 23 fő (19%), míg a jelen sorok írásakor már végzett IV. évfolyamból 11 fő (9%) képviselte magát.

1. számú táblázat: *A válaszadók szakiránya szerinti megoszlás*

Bűnügyi szakirány	41 fő	33%
Gazdaságvédelmi szakirány	20 fő	16%
Közrendvédelmi szakirány	33 fő	27%
Közlekedésrendészeti szakirány	16 fő	13%
Igazgatásrendészeti szakirány	8 fő	7%
Határrendészeti szakirány	5 fő	4%
	123 fő	100%

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A kitöltők közül – jogviszonyukat tekintve – 107 fő tisztjelölt (86%) és 16 fő hivatásos állományú rendőr (14%) volt.

A kérdőívben pontosan megjelöltem az érintett tantárgyakat, melyeket a 2020/2021 tanév I. félévében a járványügyi intézkedések miatt online oktatás keretében kellett oktatni/hallgatni. Ezek a következők voltak:

- Integrált rendőri ismeretek – gyakorlat – az első évfolyam rendőri szakirányos hallgatók részére.
- Intézkedéstaktika 2. – a második évfolyam rendőri szakirányos hallgatók részére.
- Intézkedéstaktika 4. – a harmadik évfolyam rendőri szakirányos hallgatók részére.
- Intézkedéstaktika 6. – a negyedik évfolyam rendőri szakirányos hallgatók részére.

Módszertanát tekintve a kérdőívre adott válaszok elemzése és értékelése során statisztikai és tartalomelemzés kombinációját alkalmaztam.

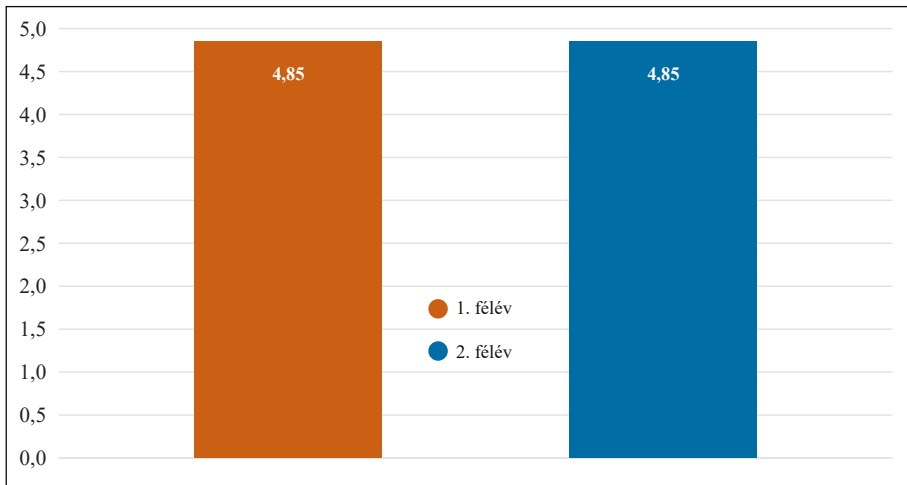
Egyes kérdéseknél a változók normalitásvizsgálatát is figyelembe véve az összehasonlító vizsgálatokat független, kétmintás Mann–Whitney-féle U-próbával vizsgáltam¹⁰. A terjedelmi korlátokra tekintettel csupán azokat az eredményeket

¹⁰ Az adatok ezen részének analízise SPSS szoftver segítségével történt.

közlöm részleteiben, amelyek szignifikáns eltérést mutattak a vizsgált csoportok között.

Az első érdemi kérdések¹¹ az oktatók felkészültségével, szakmai munkájával való elégedettségre vonatkoztak az érintett tanév első, illetve második félévében.

1. számú ábra: *Az oktatók felkészültsége, szakmai munkája*
N=123

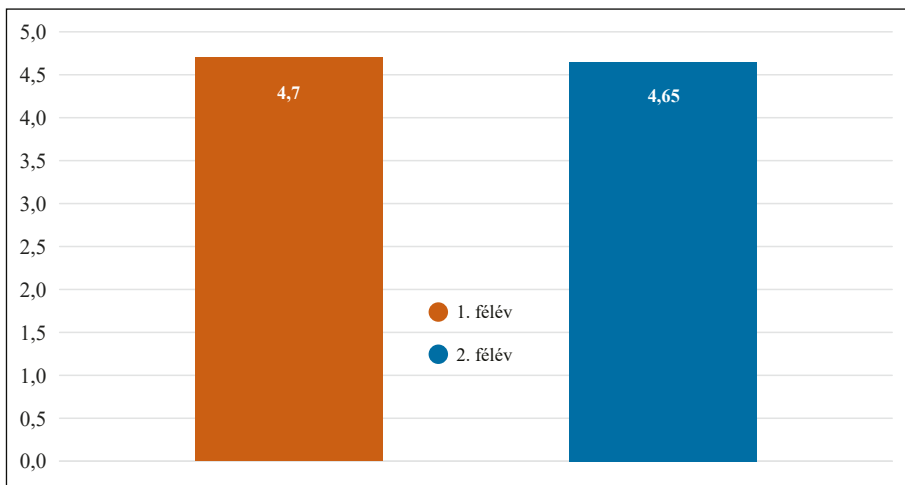
Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A tantárgycsoport vonatkozásában az Intézet munkatársai közül három fő mesteroktató főállásban végzi az oktatói feladatokat, hozzájuk társul évfolyamparancsnoki, évfolyamparancsnok-helyettesi, illetve logisztikai feladataik ellátása mellett öt fő segédkiképző. A jelenléti oktatásban a gyakorlati foglalkozásokon a felsoroltak közül minden oktató részt vesz a foglalkozásokon (a segédkiképzők az adott beosztásukból eredő szolgálati feladattól függően, létszámterhelés szerint elosztva), de az online oktatásban csak a három fő mesteroktató vett részt.

Az érintett tantárgyakat oktatók felkészültségével, szakmai munkájával mindkét érintett félév során, mind a jelenléti, mind az online oktatás során azonos mértékben, 1 és 5 között mért skálán 4,85 pont mértékben voltak a válaszadók megelégedve.

¹¹ Mennyire volt elégedett az oktatók felkészültségével, szakmai munkájával a teljes 1. félév folyamán?
Mennyire volt elégedett az oktatók felkészültségével, szakmai munkájával a teljes 2. félév folyamán?

2. számú ábra: A tananyaggal való hallgatói elégedettség a 2020/2021. tanévre vonatkozóan
N=123

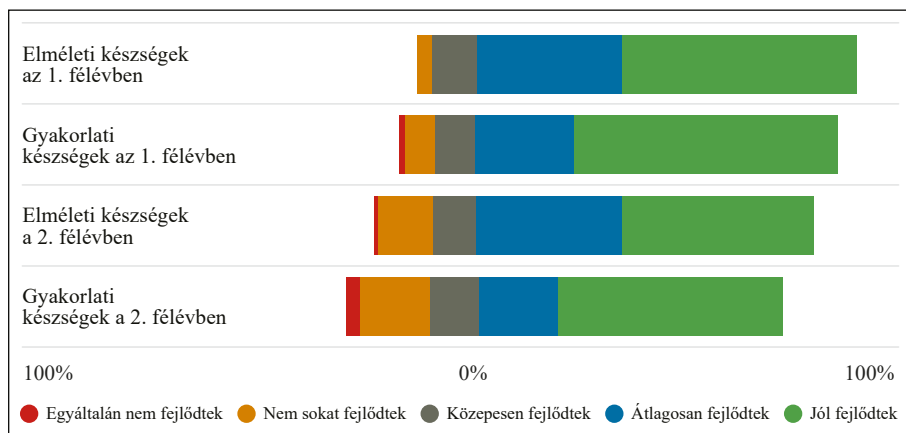

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A tananyaggal való elégedettség¹² a két félévben közel azonos, az első félév 0,5 ponttal való eltéréssel 4,7, illetve 4,65 pont volt az 1–5-ig terjedő pontozású skálán. Tekintettel arra, hogy a második félévben az online oktatás során nem lehetett a tantárgyi programban foglaltak szerint haladni, (hiszen ott csupán négy óra elméleti és 24 óra gyakorlati foglalkozás van előírva), hanem csak online oktatható elméleti tananyagot lehetett leadni, ezért ez a szám arra enged következtetni, hogy a közel azonos mértékű elégedettségi mutató alapján az online oktatás során is sikerült hasznos ismereteket, megfelelő módon átadni a hallgatóknak.

12 A kérdőívben megjelenő kérdések: Mennyire volt elégedett a tananyaggal az 1. félév folyamán? Mennyire volt elégedett a tananyaggal a 2. félév folyamán?

3. számú ábra: A tantárgycsoporthoz szükséges elméleti és gyakorlati készségek fejlődésének mértéke a 2020/2021. tanév folyamán a hallgatók saját megítélése szerint
N=123

Forrás: MS Forms, a szerző saját szerkesztése.

Ennél a kérdésnél¹³ a hallgatók önmaguk fejlődését értékelték a tantárgycsoport-hoz szükséges elméleti és gyakorlati készségekre vonatkozóan, és ötfokozatú Likert-skálán kellett kiválasztaniuk a saját magukra leginkább jellemző állítást.

Elemelve a 3. számú ábrát, az elméleti, de különösen a gyakorlati készségek a kitöltők nagyobb része szerint (elmélet: 53,7%, gyakorlat: 60,2%) jól fejlődtek az első félévben, mikor jelenléti oktatással kezdődött a tanév. Átlagosan fejlődtek a válaszadók elméleti ismeretei 33,3% szerint, gyakorlati ismereteik pedig 22,8%-uk szerint. Összesen 13,2%/17% érezte úgy, hogy közepesen, nem sokat vagy egyáltalán nem fejlődtek az elméleti/gyakorlati készségei.

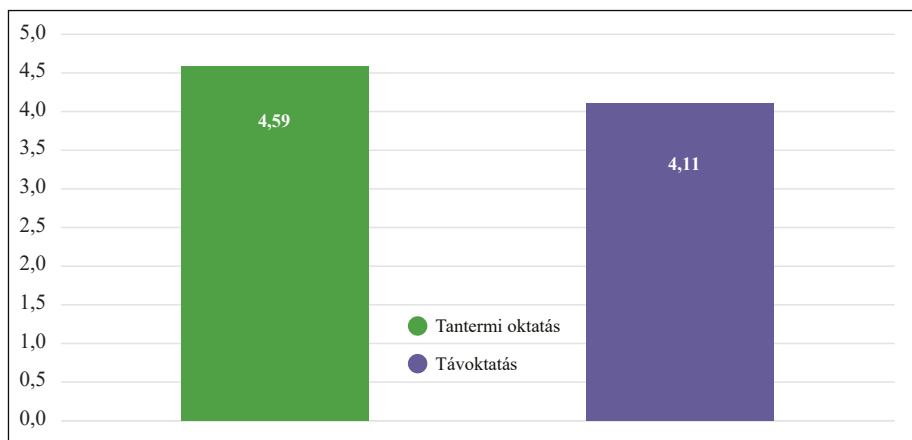
Az online oktatással induló, majd úgynevezett tömbösített jelenléti oktatással véget érő második félév eredményeiben már mérhetően jelen van a több mint féléves távollét alatti készségromlás: jól fejlődő elméleti készséget a válaszadók 43,9%-a jelölt meg, ugyanez a gyakorlati készségek vonatkozásában meglepő módon 52%. Elmélet és gyakorlat viszonyában 33,3%, illetve 17,9% jelölte átlagosnak fejlődését, 9,8%/10,6% közepesnek. Itt érezhetően magasabb, összesen 12,2%+0,8%=13% (elmélet), illetve 16,3%+3,3%=19,6% (gyakorlat) arányú azok száma, akik úgy érezték, hogy nem sokat, illetve egyáltalán nem fejlődtek.

13 A kérdőívben megjelenő kérdés: A megítélése szerint milyen mértékben fejlődtek a tantárgyhoz szükséges elméleti és gyakorlati készségei a 2020/2021. tanév folyamán?

Arányait tekintve, ha az „átlagosan fejlődtek” és a „jól fejlődtek” válaszokat vesszük az eredményes oktatás alapjául, akkor a két félév között az elméleti készségeknél 0 (1. félév), –9,8 (2. félév); a gyakorlatinál –4,9/–8 százalékpont különbség észlelhető. Ha a „közepesen”, „nem sokat”, illetve „egyáltalán nem fejlődtek” jelöléseket mint az oktatás kritikáját vesszük alapul, a két félév közötti pozitív irányú különbségek minden esetben 10% alattiak (százalékpontok: 0/8,9/0,8 elmélet; 1,7/9,8/1,7 gyakorlat). A nők-férfiak, és a tisztjelöltek és hivatásos állományú hallgatók összehasonlítását illetően az első félév vonatkozásában mutatható ki szignifikáns különbség. Az eredmények elemzése szerint a nők gyakorlati készségei az első félévben kisebb mértékben fejlődtek, mint a férfiaké.

Az értékelt adatok alapján levonható az a következtetés, hogy mind az első, mind pedig a második félévben megtartott oktatás – a hallgatói megítélés szerint – alapvetően hatékony volt annak ellenére, hogy az első félév kevesebb, a második félév több mint fele digitális oktatás keretében telt.

4. számú ábra: *Hallgatói elégedettség összességében (elmélet és gyakorlat) az intézkedéstaktika tantárgycsoport képzésével kapcsolatban a 2020/2021. tanévben*
N=123

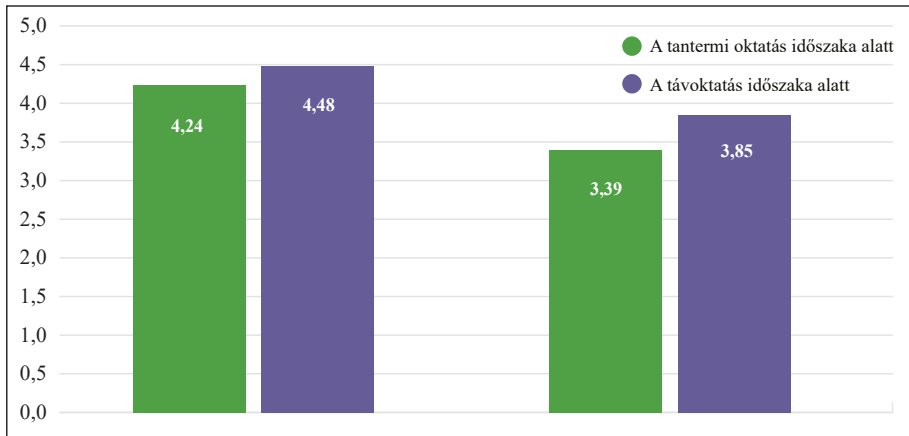
Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Az elvégzett hallgatói munkával kapcsolatos oktatóktól kapott visszajelzés értékelése az ötfokozatú skálán 1,26.

Az egyéni fejlődés nyomonkövetése komoly kihívás az online oktatás időszakában. Különösen igaz ez a gyakorlati tantárgyakra, ahol az eltérő képességű, készségű, a gyakorlatra fogékony és kevésbé fogékony hallgatók közép-, illetve hosszabb távú fejlődése között nagy különbségek keletkezhetnek (Christián &

Erdős, 2020). Az NKE RTK jelenlegi szervezeti struktúrájából adódó intézkedéstaktikai oktatói létszám, illetve az ebből fakadó megnövekedett munkaterhek nem tették lehetővé a rendszeres, egyéni szintű oktatói-hallgatói kapcsolattartást.

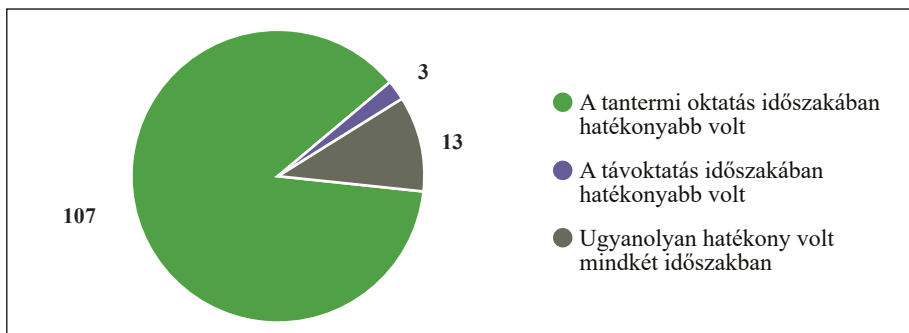
5. számú ábra: A hallgatói aktivitás és érdeklődés a tantermi és a távoktatás időszaka alatt
N=123

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A hallgatók a tantárgycsoporttal kapcsolatos saját aktivitására és érdeklődésére vonatkozó kérdésekre adott válaszai alapján kijelenthető, hogy a távoktatás időszakában mindkét faktor jelentősnek értékelhető romlást mutat.

6. számú ábra: Az intézkedéstaktika tantárgycsoport oktatásának hatékonysága a 2020/2021. tanévben a hallgatói vélemények szerint
N=123

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A 123 válaszadó döntő többsége, 103 fő (87%) szerint az oktatás a jelenléti időszakban volt a leghatékonyabb, 13 (11%) fő szerint mindkét időszakban egyformán hatékony volt, és 3 fő (2%) állította, hogy az oktatás a távoktatás időszakában hatékonyabb volt¹⁴.

A következő kérdések már az online elhangzott előadásokkal kapcsolatosak. Az ezekre adott válaszokból levonható következtetések fontosak a tantárgyfejlesztés irányainak kijelölésében, különös figyelemmel a már hivatásos állományban lévő, a gyakorlati végrehajtásból érkezett hallgatók visszajelzéseire.

Az online előadások minőségével¹⁵ kapcsolatos elégedettségére vonatkozó kérdésre a válaszadók az ötfokozatú skálán 4,47 pontra értékelték a teljesítményt. Ezen szám alapján következtetni lehet arra, hogy az előadásokra történő oktatói felkészülés a fentiekben vázolt körülmények ellenére sikeresnek értékelhető.

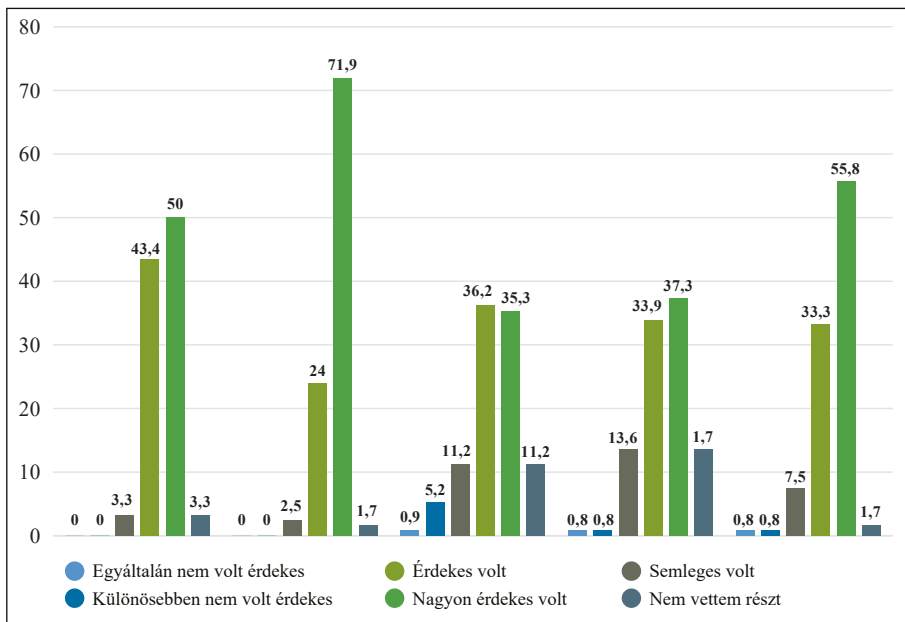
Az online előadások témáinak kiválasztása önmagában komoly terhet rótt az oktatókra, mivel a tantárgyi programok alapján összeállított oktatási tematika szigorúan meghatározza nemcsak az elméleti és gyakorlati órák arányát, de a féléves tananyag tartalmát is. Az első félévben az elméleti tananyag, ami évfolyamonként mindössze négy óra, még jelenléti oktatás keretében lett leadva. Az online oktatás bevezetésével rögtönzésre volt szükség, és olyan témaköröket kellett elővenni és feldolgozni, amelyek amellet, hogy az érdeklődést fenntartva, informatív módon oktathatók, hasznos és aktuális ismereteket tartalmaznak, valamint a gyakorlatban is alkalmazhatók. Így esett a választás elsőként a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök (a továbbiakban: KKVE) gyakorlati szempontú bemutatására (a téma rendészeti, illetve szabályozási szempontból is megközelíthető, azonban esetünkben főleg az intézkedéstaktikai vonatkozásokat hangsúlyoztuk), a könnygáz, a rendőrbot és a sörétes puska mint a rendészetben használatos úgynevezett nemhalálos kényszerítő eszközök mélyebb összefüggéseinek elemzésére, valamint külön előadásban mutattuk be a TASER¹⁶ elektromos sokkolót. Az online előadások elkészítésekor az oktatók nagyban támaszkodtak a rendelkezésükre álló, az évek során összegyűjtött szakmai anyagokra, az NKE online VPN-kapcsolaton elérhető könyvtári szolgáltatásaira, valamint az interneten fellelhető szakmai forrásokra.

14 Hogyan értékeli az fenti tantárgyak oktatásának hatékonyságát az 1. félév két (tantermi és online) időszakában?

15 Mennyire elégedett a tantárgy keretében elhangzott online előadások minőségével?

16 A TASER vezetettáramos eszköz használatára való kiképzésről lásd Gáspár és Regényi szerzők cikkét (2017).

7. számú ábra: Melyik online előadás témája volt a legérdekesebb az Ön számára?
N=123

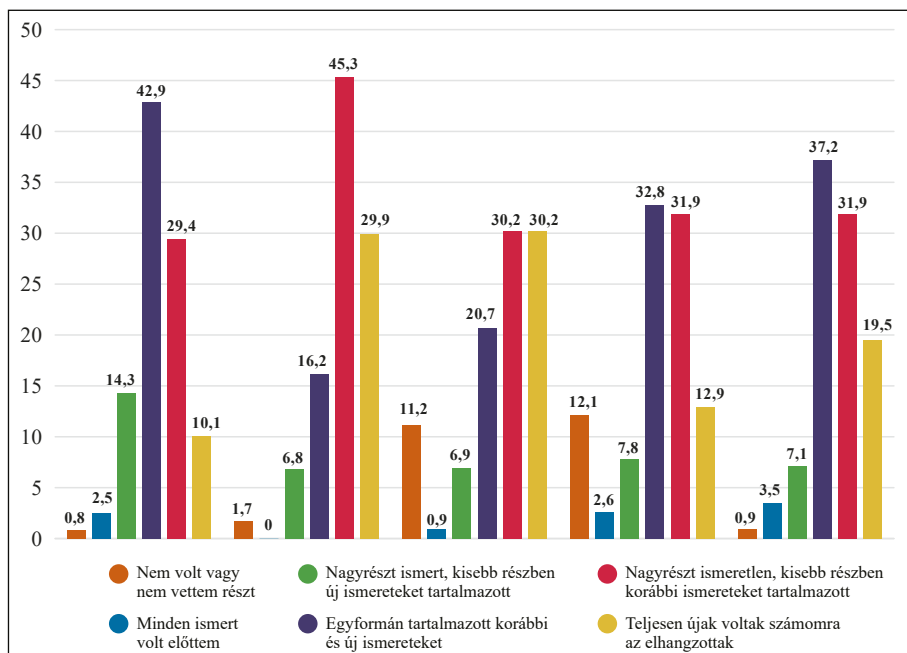
Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A kapott adatok alapján megállapítható, hogy a válaszadók részére mind külön az egyes témák, mind pedig a témák összességükben alapvetően érdeklődésre számot tartó ismereteket közvetítettek. Kiemelkedő számokat mutatnak a KKVE és a TASER témakörök, melyeknél az érdekes és a nagyon érdekes értékelések összesített értéke 90% feletti. Ezeket követi a könnyfakasztó gázok rendszeti felhasználásának témaköre, amelyet összességében 89,1% talált érdekesnek, a sörösétes puskával kapcsolatos ismeretek 71,5%, a rendőrbot fejlesztési irányjaival kapcsolatos tananyag 71,2% részére közvetített pozitív megítélésű ismereteket.

Az előző kérdés eredményeivel összevetve érdemes elemezni a megszerzett új ismeretekre vonatkozó kérdést. A számok a százalékos megoszlást mutatják témakörönként.

8. számú ábra: Kapott-e új ismereteket az online előadások során?

N=123

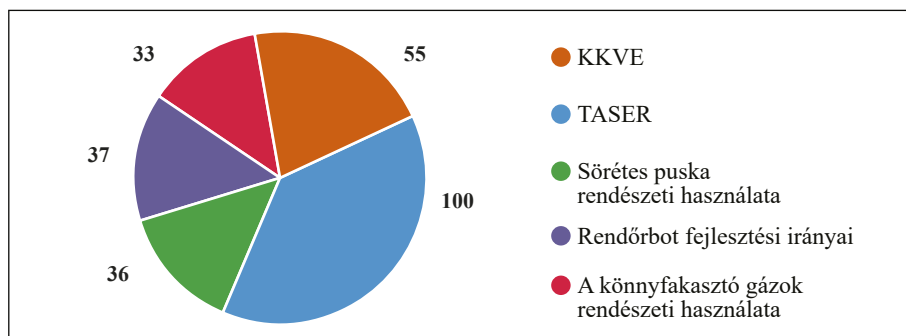
Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A válaszok alapján, amennyiben a „Teljesen újak voltak számomra az elhangzottak” és a „Nagyrészt ismeretlen, kisebb részben korábbi ismereteket tartalmazott” válaszokat összességükben tekintjük, akkor a TASER (75,2%), a sörétes puská (60,4%) és a könnygáz rendészeti felhasználásával (51,4%) kapcsolatos online előadások tartalmazták a legtöbb új ismeretet az online előadásokon részt vevő hallgatók számára.

A fenti két kérdésre adott válaszok értékelése alapján a válaszadók azokat az előadásokat tartották a leginkább érdekesnek, amelyek nagyobb részben új információkat hordoztak számukra.

Az elemzés arra is rámutatott, hogy a nappali tagozatos tisztjelöltek részére több új információt hordoztak az előadások, mint a nappali tagozatos hivatásos rendőr tiszthelyetteseknek.

9. számú ábra: Melyik témáról hallott volna további ismereteket az elhangzottak közül?

Forrás: MS Forms, a szerző saját szerkesztése.

Ha a százalékos arányokat vesszük alapul, az alábbi értékeket kapjuk:

2. számú táblázat: Melyik témáról hallott volna további ismereteket az elhangzottak közül?

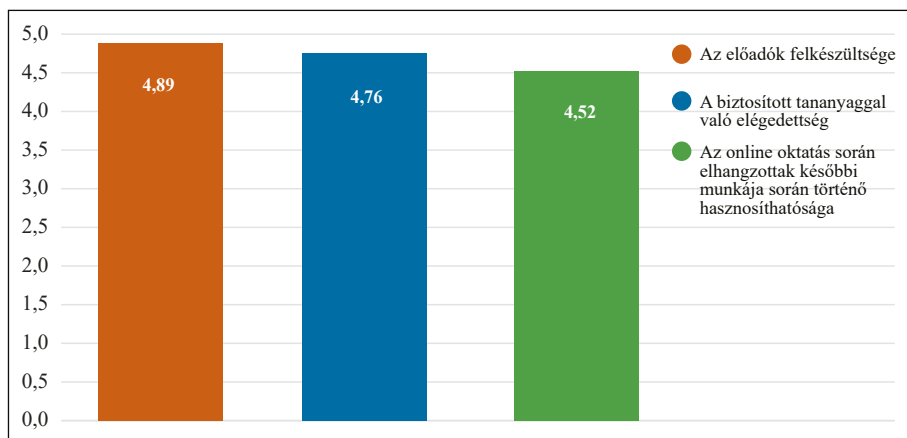
	N=261
TASER	38%
KKVE	21%
Sörétes puska	14%
Rendőrbot	14%
Könnygáz	13%

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Ennél a kérdésnél több választ is adhattak a megkérdezettek. A 123 válaszadó összesen 261 válasza alapján megállapítható, hogy minden témakör – némileg eltérő arányban ugyan – további érdeklődésre tart számot. Kiemelkedik azonban a TASER elektromos sokkolóval kapcsolatos ismeretek iránti fokozott figyelem.

Az utolsó kérdéscsoport az előadók felkészültségére, az online oktatás során biztosított tananyag rendelkezésre állására és a leadott tananyag hasznosulására vonatkozott. Az intézkedéstaktika online oktatói felkészültsége a válaszadók szerint 4,89 pont az ötfokozatú skálán. Az oktatók által biztosított tananyag rendelkezésre állása való elégedettség 4,76 pont, a későbbi munkájukban történő hasznosíthatóságát 4,52 pontra értékelték a válaszadók.

10. számú ábra: Az online oktatás személyi és anyagi feltételei, hasznosíthatóság

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Tanulságos a kérdőív nyílt kérdéseire adott válaszok elemzése. Ezen kérdésekre a válaszadás nem volt kötelező, így nem is mindegyikre kaptam pontosan annyi választ, mint ahányan a kérdőívet kitöltötték.

A „Milyen más, a tantárgyat érintő témakörben érzi szükségesnek további elméleti és/vagy gyakorlati ismeretek megismerésének szükségét?” kérdésre a megkérdezettek közül 123 fő válaszolt, tehát a kötelező kérdésekkel azonos számú válaszadó volt. Egy-egy megkérdezett azonban esetenként több témakört érintő választ is adott, így az elsődleges szűrést követően az összes válaszok száma 163 lett.

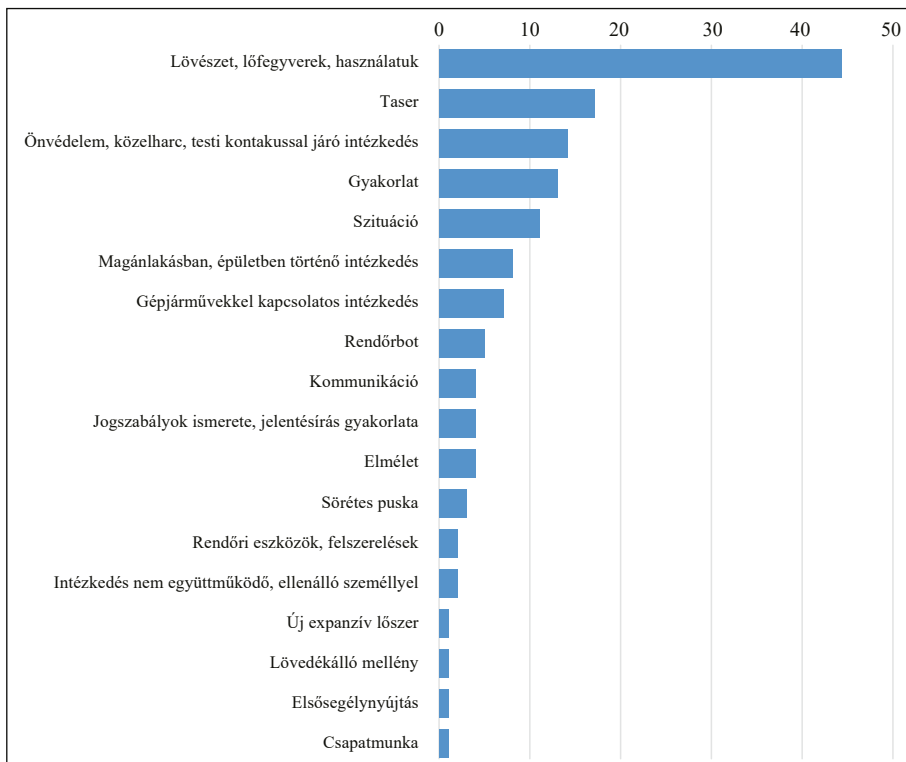
Az adattisztítás után, amely az üres, nem értékelhető (14 válasz), ideértve a nem a kérdésre adott válaszok (7 válasz) kiválogatásából állt, 142 értékelhető válasz tartomelemzését kezdtem meg.

A legtöbb válaszadó a lövészetrel, lőfegyverekkel, azok használatával kapcsolatos témaigényének adott hangot¹⁷. Ezt követte a TASER elektromos sokkolóval kapcsolatos további ismeretekre irányuló igény megfogalmazása. Az önvédelem, testi kontaktussal járó intézkedés és közelharc témaköre a harmadik a sorban. Összeségében megállapítható, hogy a további válaszok jellemzően gyakorlati témakörök feldolgozására vonatkozó igényeket jelenítenek meg, lényegesen

17 Az NKE RTK-n a megkérdezett állománycsoportba tartozó tisztjelölteknek félévente van kötelező lövészet az Intézkedéstaktika tantárgy keretein belül. Ekkor az aktuális löfeladattól függően személyenként 50–60 közötti lövés leadására kerül sor. A kiutalt löszermennyiség fele gyakorlásra, a másik fele a vizsgafeladat végrehajtására szolgál.

alacsonyabb számú az elméleti ismeretre vonatkozó igény, illetve azok is szorosan gyakorlati vonatkozásúak (például vonatkozó jogszabályok ismerete, jelentésírás rendkívüli eseményről/intézkedésről stb.). A válaszok elemzése alapján az oktatók, illetve a tantárgyi programok megalkotói részére is hasznos információkat tartalmaznak a 11. számú ábra adatai (a válaszok darabszámai).

11. számú ábra: *Feldolgozandó témák szerinti érdeklődés*

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A kapott válaszok közül néhányat kiemelve fontos hallgatói szempontokat ismerhetünk meg, melyeket a továbbiakban betűhíven idézek:

„Úgy gondolom, hogy a tantárgy minden fontos témakört megfelelően érint, azonban a csekély óraszám és a más, sokkal kevésbé hasznos tantárgyakból adódó időhiány és leterheltség következtében nem tudunk megfelelő mélységbe merülni, hogy ezeket az ismereteket ne csak érintsük, hanem komolyabban is elsajátítsuk.”

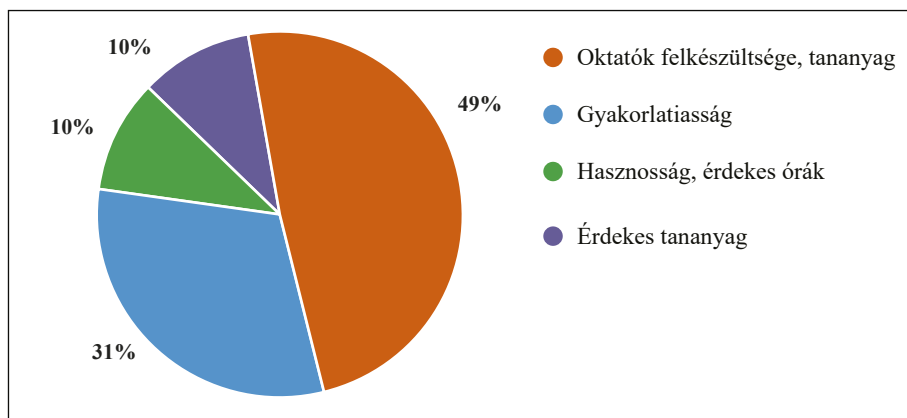
„Úgy gondolom, hogy gyakorlatokból sosem elég. Kissé frusztráló, hogy kevés gyakorlati óraszámot kapunk Intézkedéstaktikából, pedig ezeken az ismeretekeken az életünk múlhat...”

„A lőfegyver biztonságos kezelésével kapcsolatban több elméleti ismeretre, de főként gyakorlásra szerintem szükségünk lenne. Több alkalommal, rendszeres éles lövészet kéne a fegyver hatékony kezelésének megtanulása érdekében. Illetve a testi kontaktus során tanított technikák rendszeres begyakorlása, mindenkivel egyesével megnézni, hogy jól csinálja-e.”

„Csoportokra osztva ki lehetne próbálni mind elméleti és gyakorlati szinten, hogy az intézkedéstaktikai oktatók az adott csoport, szakirányhoz tartozó oktatóival együttműködve a szakirányuknak megfelelő intézkedéstaktikai situációkban vesznek részt a tisztjelöltek. Pld Határrendész - határrendészeti típusú intézkedéstaktikai elemeket tanuljon, gyakoroljon.”

„Én a tantárggyal kapcsolatban bármilyen témakörrel szívesen ismerkednék minél többet, annak érdekében, hogy tökéletesítsem a technikáimat, és a hivatásom során bármilyen helyzetben hasznosítani tudjam az elsajátított információkat.”

12. számú ábra: Mi az, ami tetszett Önnek a kurzussal kapcsolatban?

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A kurzusokkal kapcsolatos pozitív visszajelzések megismerésére szintén nyílt, nem kötelezően kitöltendő kérdést tettem fel, melyre az összes válaszadó közül 74 fő válaszolt, ami az összes válaszadó 60%-a. Ők összesen 80 választ adtak, melyekből 68 tartalmazott értékelhető állítást. Az általuk adott adatok tartalom-elemzését követően négy olyan faktor körvonalazható, amelyek a válaszokban visszatérőleg jelentek meg. Ezek az oktatókkal való elégedettség, a gyakorlatiasság, a tananyag érdekes volta és a hasznosság.

Fontos visszajelzést tartalmaznak a viszonylag nagyszámú válaszadó által megfogalmazott, az oktatókkal és a tantárgyak járványhelyzet alatti oktatásával kapcsolatos pozitív vélemények, melyekből kiemelek néhányat.

„Az Oktatók felkészültsége és hogy ugyan olyan érthetően magyarázták mint ha jelenléti oktatásunk lett volna.”

„Nagyon szeretem az egyetemünkön oktató hivatásos állományt. Mind stílusban, mind szakmailag felnéznek rájuk. Rengeteget segítenek, senkit nem hagynak hátra. Példaértékű”

„Ellentétben a legtöbb tantárggyal amivel megismerkedtünk az eddigi félévek során, az intézkedéstaktika keretein belül a legnagyobb pozitívum, hogy gyakorlatias a képzés, az oktatók az életre, a valóságra próbálnak bennünket felkészíteni a lehetőségeikhez és a kevés óraszámhoz képest.”

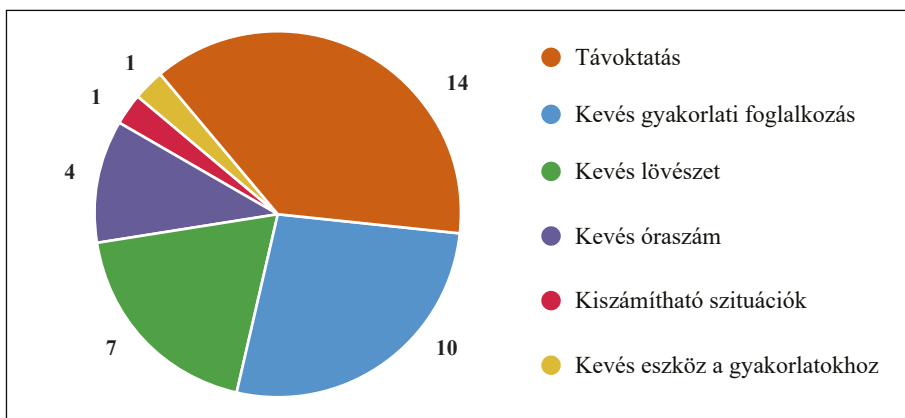
„Sokkal nagyobb hangsúlyt fektettek az elméleti háttérre, az oktatók igyekeztek a lehető legtöbbet kihozni a helyzetből.”

„Az oktatók valódi tapasztalattal rendelkező rendőrök. Nem állítanak valótlan dolgokat és ábrándítanak minket egy mesébe. Minden kis mozdulatot finomítanak a gyakorlati órákon annak érdekében, hogy kikerülésünk után se szenvedjünk sérülést vagy bármiféle kárt. Maximálisan felkészítenek mind elméletileg, mind gyakorlatilag...”

„Számomra az összes tananyag nagyon érdekes volt. Minden, ami az intézkedéstaktikával, lövészetel, egyéb rendőrségi eszközökkel kapcsolatos imádom, nagyon szeretem hallgatni az oktatókat, nagyon felkészültek, tapasztaltak, nagyon rendesek, korrektek, felkészítenek minket. Egyszerűen le a kalappal előttük, minden tisztelem az övék! Egyszerűen imádom ezt a tárgyat, az oktatókkal egyetemben! Számomra a lövészet tetszett a legjobban, köszönjük az alapos felkészítést!”

A kurzusokkal kapcsolatban felmerülő negatív visszajelzések lehetősége nyílt, nem kötelezően kitöltendő kérdés formájában kapott helyet. Az összes válaszadó 43%-a (53 fő) válaszolt a kérdésre, melyek elemzése során megállapítható volt, hogy az adott válaszok egy része nem fogalmazott meg negatív kritikát, az ilyen tartalmú válaszok száma végül összesen 37 lett. Ezek tartalomelemzését követően az alábbi közös pontok rajzolódtak ki.

13. számú ábra: *Mi az, ami nem tetszett Önnek a kurzussal kapcsolatban?*

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A válaszok között a távoktatás maga mint negatív tényező jelenik meg leggyakrabban (37%), tekinthetjük ennek következményeként a kevés gyakorlati foglalkozást, amely a második leggyakoribb a negatív kritikával érintett tényezők sorában (27%). A lövészet, lökiképzés kívántnál alacsonyabb száma itt is megjelenik a válaszok között (19%).

A kapott válaszok közül a helyzet bemutatására az alábbiak érdemesek kiemelésre.

„A távoktatás során nem csak ebből a tárgyból, hanem más tárgyakból is nehéz a monitor előtt fent tartani a figyelmet.”

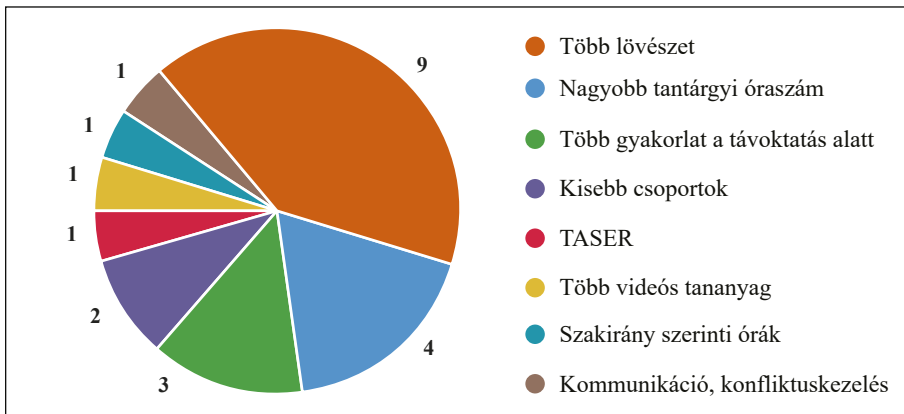
„Az online oktatás miatt csak elméleti szinten tudtuk elsajátítani a tananyagot. Hiányzott nekem (de úgy gondolom, hogy a szakasz/évfolyamtársaimnak is) a gyakorlatiasság. Természetesen ezt nem az oktatóim vagy elöljáróim hibájának tartom, a pandémiás helyzet okozta körülmény az oka.”

„Nagyon kevés éles lövészet van a félév során. Nehéz ennyi gyakorlással elérni a megfelelő szintre.”

„Mivel ez inkább egy gyakorlati tantárgy, a távoktatás során nyilván nem volt annyira hatékony. Jelenléti oktatás során pedig szerintem többször is benne kéne lennie az órarendben, a hetente/kéthetente megtartott 1 foglalkozás nagyon kevés. Bár tény, hogy nem szeretem az intakt foglalkozásokat, mert a többi órával ellentétben itt használni kell az agyunkat, jobban kell koncentrálni, fizikailag is fárasztóbb, de talán ez az a tantárgyunk, ami a leghasznosabb és életeket menthet, hogy mennyire vesszük komolyan.”

Utolsó nyílt, nem kötelezően kitöltendő kérdés a tárgyalt tantárgyakkal kapcsolatos egyéb hallgatói megjegyzésekre, javaslatokra vonatkozott. Összesen 25 (20,3%) fő írt összesen 22 db értékelhető választ erre a kérdésre, amelyek az alábbi fő pontok köré csoportosulnak.

14. számú ábra: Egyéb megjegyzések, javaslatok

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A legmagasabb értéknek a lövészetek számának növelésére vonatkozó igény bizonyult. A többi érték azok alacsony volta miatt csupán orientáló jelzésként szolgálhat a tárgyalt tantárgycsoportot oktatók és a döntéshozók számára.

A fentiek alátámasztására érdemes kiemelni néhány választ.

„Jó lett volna, ha a távoktatás ideje alatt több alkalommal hívnak be minket jelenléti gyakorlatra és így több lehetőség lett volna elmélyülni ebben az alapjaiban gyakorlatias tárgyban. Lehetne gyakrabban lövészet.”

„Jó lenne többet/gyakrabban lőni, mert a félévente egy alkalom nagyon kevés ahhoz, hogy a gyengébbek is fejlődni tudjanak. Segítenek az oktatók a lövészetek alkalmával, de lehet, hogy alaposabb, pontosabb lehetne a hallgató, hogyha erre gyakrabban lenne lehetőség.”

Összegzés, következtetések

A kérdőívre adott válaszok elemzését, értékelését követően az intézkedéstaktika online és jelenléti oktatásával kapcsolatban az alábbi megállapítások látszanak helytállóknak.

- A kényszerű digitális átállás során az NKE RTK-n a korábban teljesen gyakorlati tantárgyként elkönyvelt intézkedéstaktika tantárgy egy jelentősnek nevezhető részét sikerült megfelelő minőségű, a hallgatók későbbi munkája során hasznosítható, a gyakorlati végrehajtást megalapozó elméleti ismeretekkel bővíteni.
- Megállapítható, hogy a hallgatók a tantárgycsoport digitális oktatása során nyújtott oktatói teljesítménnyel elégedettek voltak.
- Az érintett tantárgyak egyes elemei, jellemzően az egyébként is elméleti tananyag részét képező részek, online keretek között is oktathatók. Azonban jelenléti oktatás nélkül nem biztosítható a kimeneti követelményeknek való megfelelés, különös tekintettel a gyakorlati képességek fejlesztésére, a váratlan és komplex rendészeti intézkedési szituációk felismerésére és kezelésére, valamint az éleslövészetek végrehajtására.
- A gyakorlati oktatás semmivel sem helyettesíthető, mivel a hallgatók gyakorlati képességei saját bevallásuk szerint is romlottak.
- A hallgatói visszajelzések egyértelműen bizonyítják, hogy jelenleg alacsony az intézkedéstaktika tantárgycsoport féléves óraszámára.¹⁸
- A tantárgycsoport ismereteivel kapcsolatos számonkérés módszerének egyes elemei – felkészülve egy, a koronavírus-járványhoz hasonló helyzet bekövetkeztével bevezetendő rendkívüli oktatási rendre – áttekintésre, modernizálásra szorulnak.
- Fontos következtetés, hogy a magyar rendőrség által 2021 januárjában rendszeresített, azonban még jelen tanulmány írásakor használatba nem vett TASER elektromos sokkoló iránti érdeklődés több kérdésben is kimutathatóan magas.

Javaslatok

- Egyes, az online oktatás során előadott témakörök további figyelmet érdemelnek, és a jelenléti oktatás során a rendelkezésre álló órakereten belül kísérletet kell tenni ezek oktatására. Megfontolandó az online előadások anyagának videós feldolgozása, és annak – például az NKE-n az online oktatás során használt Moodle-rendszeren belüli – hozzáférhetővé tétele.
- Akár a tantárgycsoport óraszámainak növelésével, de emelni szükséges a szolgálati löfegyverek biztonságos kezelésére, továbbá az éleslövészetekre

18 A szerző megjegyzése: a jelenlegi oktatói létszám azonban jelenleg éppen a tűrőhatáron billeg, így az óraszámok növelése mellé oktatói létszámnövelés is szükséges lenne.

fordított oktatási időt. Az ideális megoldás a lökiképzés külön tantárgyként való megjelenése lenne.

- Célszerű lehet online beszámoltatási, vizsgáztatási rendszer lehetőségeinek felmérése és kidolgozása a tantárgycsoport egyes elemeinek vonatkozásában.
- A TASER vezetett áramos eszköz hivatalos használatbavételét követően célszerű az eszköz használatának oktatását – akár a tantárgyi program módosításával is – megkezdeni.
- A modern kiképzési eszközök között külföldi honvédelmi és rendészeti szervezetek által egyre gyakrabban használt (Marlok, 2021) VR-eszközök magyar rendészeti felsőoktatásban és a rendészeti kiképzésben való alkalmazhatóságát további kutatásokkal, vizsgálatokkal kell felmérni.

Felhasznált irodalom

- Borbély Zs., Cielezky P., Csizner Z., Éberhardt G., Pesti T., Schmidt L., Veprik Z. & Vizvári F. (2020). Nemzetközi Rendészeti Figyelő I. *Belügyi Szemle*, 69(2). 285–303. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.2.6>
- Erdős Á. & Gáspár M. (2019). A lökiképzés szerepe a magyar rendészeti felsőoktatásban. *Magyar Rendészet*, 19(4), 53–60. <https://doi.org/10.32577/mr.2019.4.3>
- Christián L. & Erdős Á. (2020). Vészharang és jubileum? A rendészeti felsőoktatás kilátásai, a tisztjelöltek toborzásának és életpályára állításának nehézségei *Belügyi Szemle*, 68(12), 11–42. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2020.12.1>
- Gáspár M. & Regényi K. (2017). A TASER mint a rendészeti kényszerítő eszköz alkalmazásának egyes lehetőségei In Gaál Gy. & Hautzinger, Z. (Szerk.), *Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig* (pp. 115–122). Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság.
- Hegedűs J. & Fekete M. (2018). A rendészeti felsőoktatás pedagógiai megújulásának lehetőségei. In Dobák I. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Szakmaiság, szerénység, szorgalom* (pp. 289–298). Nordex Kft.
- Krauzer E. (2019). Az intézkedéstaktika mint oktatásmódszertan, a korszerű és gyakorlatorientált képzés alapja. *Belügyi Szemle*, 67(7-8), 79–115. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2019.7-8.5>
- Marlok T. (2021). Virtuálisvalóság-alapú taktikai szimulációs kiképző eszközök hazai fejlesztési lehetőségei 2. rész: A technológia lehetőségei a kiképzés szemszögéből. *Hadmérnök*, 16(1), 161–176. <https://doi.org/10.32567/hm.2021.1.10>

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *MAB határozat*. http://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/2016_os_akkr_tanus%C3%ADtvany.pdf

URL2: *Tantárgyi programok*. <https://rtk.uni-nke.hu/oktatasi-egysegek/rendeszeti-kikepzesi-es-nevelesi-intezet/intezkedestaktikai-es-informatikai-csoport/aktualis-tantargyi-programok/intezkedestaktika>

URL3: *Hétfőtől a diákok maradjanak otthon, de a tanítás folytatódik, digitális oktatás lép életbe*. <https://koronavirus.gov.hu/cikkek/hetfotol-diakok-maradjanak-otthon-de-tanitas-folytatodik-digitalis-oktatas-lep-eletbe>

URL4: *OODA Loop Based Officer Survival, Idaho Official Government Website*. <https://post.idaho.gov/tag/decision-making/>

Alkalmazott jogszabályok

484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 2063/2019/VEZ szabályzat a lövészetek tervezéséről, szervezéséről és végrehajtásáról, valamint a lövővizsgáról és a típusvizsgáról
Az országos rendőrfőkapitány 44/2018. (VIII. 23.) ORFK utasítása a Lövészeti Szabályzatról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Gáspár M. (2022). Az intézkedéstaktika tantárgy online oktatásának tapasztalatairól. *Belügyi Szemle*, 70(6), 1229–1256. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.6.6>